

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001055

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-03-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ксіонг Ченгіанг ...

2. Chengjian Xiong

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7945

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41, 18.41.45, 18.41.07.17

Тема дисертації:

1. Музична мова китайських композиторів у камерно-вокальному жанрі першої половини XX століття
2. MUSICAL LANGUAGE OF CHINESE COMPOSERS IN THE CHAMBER-VOCAL GENRE OF THE FIRST HALF OF THE TWENTIETH CENTURY

Реферат:

1. Дисертація присвячена питанням формування та розвитку нового в Китаї жанру – художньої пісні. Розвиток камерно-вокальної музики Піднебесної від початку XX століття є одним із найбільш показових сфер китайського музичного мистецтва. В роботі питомі риси національної стилістики китайської камерно-вокальної музики розглядаються у синтезі із характерними особливостями романтичної європейської музики. Багатопланові витоки стародавньої китайської вокальної музики ґрунтуються на окресленні окремих історико-стильових та музично-мовних аспектів, характерних для кожної історичної епохи, окремої династії, відзначаючи періоди їх розквіту, чи часи спаду та занепаду. Процеси формування та розвитку жанру тісно пов'язані із історичними, суспільно-політичними, економічними внутрішніми та зовнішніми подіями.

Синтез європейської музики та китайської національної стилістики у камерно-вокальних творах став передумовою виникнення у музичному мистецтві нового жанру – китайської художньої пісні, яка характеризується новими засобами виражальності та жанровими різновидами. У роботі виділено три етапи розвитку жанру. Так основоположниками жанру вважаються молоді композитори, які здобувши освіту за кордоном, та, повернувшись у Китай, створили низку художніх китайських пісень, які стали відомими та популярними в країні. Це – Сяо Юмей, Цін Чжу, Чжао Юань Жень та їх репрезентативні композиції, відповідно – Сяо Юмей «Квітка тополі» та «Запитаю», Цін Чжу – «Велика ріка тече на Схід» та «Я живу у верхів'ї річки Янцзи», Чжао Юань Жень «Як я можу не сумувати за ними». Вершиною розвитку китайської пісні 30-х років є універсальна особистість: композитор, музикознавець, громадський діяч Хуан Цзи, перу якого належать показові художні пісні, кращі зразки жанру – «Три бажання троянд», «Як квітка – не квітка», «Сходження на вежу», «Сумую за рідним містом». Яскравим представником жанру у 40-х роках, періоду, пов'язаного із визвольною боротьбою китайського народу із загарбниками (Китай-Японія) є Лю Сюеань. У цей час поряд із ліричними зразками художньої пісні творились композиції патріотичного-героїчного спрямування – жанр китайської масової пісні. Здійснений комплексний аналіз низки показових творів, який висвітлює особливості музичної мови та стилістики провідних композиторів початку ХХ століття, таких як – Сяо Юмей «Квітка тополі» та «Запитаю», Цін Чжу «Велика ріка тече на Схід» та «Я живу у верхів'ї річки Янцзи», Чжао Юань Жень «Як я можу не сумувати за ними», Хуан Цзи «Три бажання троянд», «Як квітка – не квітка», «Сходження на вежу», «Сумую за рідним містом», Лю Сюеань «Поема про червоні боби», «Балада про Велику стіну», – дають можливість визначити міру використання і впливу європейської стилістики та опори на традиційну китайську вокальну музику. У Дисертації ретельно вивчені виражальні засоби, архітектоніка, відтак досліджені питання синтезу китайських питомих рис та проявів європейської традиції у репрезентативних творах. Детальне опрацювання цих параметрів в опусах китайських композиторів, а саме розширення їх жанрової та стильової палітри, дає можливість вписати твори та композиторів у стильове поле європейських та китайських традиційних параметрів, виділити переваги тих чи інших стильових рис, що обумовлює актуальність обраної теми дослідження. Отже, мета пропонованого дослідження—визначити стильові тенденції, притаманні композиторам-фундаторам жанру китайської художньої пісні, рівень двосторонніх впливів західно-європейської класичної мажоро-мінорної системи та традиційної китайської вокальної музики. У першому Розділі відзначено, що у руслі багатомістової традиції камерно-вокальної музики Піднебесної на початку ХХ століття відбувся процес формування та розвитку нового жанру – мистецької пісні європейського зразка – *kunstlied*, яка в Китаї отримала назву «китайська художня пісня». Ця робота покликана привернути увагу дослідників до подальшого вивчення репертуару вокалістів-виконавців, який дотепер залишається недостатньо дослідженим як в китайському, так і в українському музикознавстві. Розглянуті у дисертаційному дослідженні композиції складають лише незначну частину концертного репертуару, створеного китайськими композиторами першої половини ХХ століття.

2. The dissertation is dedicated to the issues of formation and development of a new genre in China—the art song. The evolution of Chinese chamber vocal music from the early 20th century is one of the most representative aspects of China's musical art. The study examines the distinctive features of the national stylistics of Chinese chamber vocal music in synthesis with the characteristic elements of European Romantic music. The multifaceted origins of ancient Chinese vocal music are analyzed through the lens of historical, stylistic, and musical-linguistic aspects, each tied to specific historical periods and dynasties, marking their peaks of flourishing as well as times of decline. The processes of genre formation and development are closely linked to historical, socio-political, and economic events both domestically and internationally. The synthesis of European music with Chinese national stylistics in chamber vocal compositions led to the emergence of a new genre in Chinese musical art—the Chinese art song, distinguished by new means of expression and various genre subtypes. The study identifies three stages in the development of this genre. The founders of the genre were young composers who, having received their education abroad, returned to China and created a number of art songs that gained recognition and popularity in the country. Among them were Xiao Youmei, Qing Zhu, and Zhao Yuanren. The culmination of the Chinese art song in the 1930s is represented by the versatile figure Huang Zi—composer,

musicologist, and public figure. His most significant art songs, which stand as exemplary works of the genre. A prominent representative of the 1940s period, associated with the Chinese people; liberation struggle against foreign invaders (China-Japan), was Liu Xue'an. During this time, alongside lyrical examples of art songs, patriotic and heroic compositions emerged, leading to the rise of the Chinese mass song genre. The Dissertation meticulously examines the expressive means and architectonics, subsequently exploring the synthesis of intrinsic Chinese features and manifestations of the European tradition in representative works. A detailed analysis of these parameters in the opuses of Chinese composers, particularly the expansion of their genre and stylistic palette, allows for the integration of these works and composers into the stylistic domain of both European and Chinese traditional parameters. This approach highlights the advantages of specific stylistic traits, thereby underscoring the relevance of the chosen research topic. Thus, the objective of the present study is to determine the stylistic tendencies characteristic of the composers who founded the genre of Chinese art song, as well as to assess the extent of bilateral influences between the Western European classical major-minor system and traditional Chinese vocal music. The first chapter notes that, within the framework of China's centuries-old tradition of chamber-vocal music, the early 20th century saw the emergence and development of a new genre—an art song of the European model, *kunstlied*, which is dedicated to the socio-political prerequisites for the emergence of the Chinese art song. It is noted that both internal social factors—political events in the country—and external influences contributed to the establishment of the genre. A significant and decisive factor in the transformation of the country's social order was the Xinhai Revolution (1911–1913), along with a series of uprisings, particularly the Wuchang Uprising on October 10, 1911. This work aims to draw researchers attention to the further study of the vocal repertoire of performers, which remains insufficiently explored in both Chinese and Ukrainian musicology. The compositions examined in this dissertation represent only a small part of the concert repertoire created by Chinese composers in the first half of the 20th century.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ксіонг Ченгіанг. Особливості музичної мови китайської художньої пісні першої третини ХХ століття Хуан Цзи «Три бажання троянд». Українська музика. Науковий часопис. Видавничий дім «Гельветика», 2023. Число 2 (45), 2023. С. 51-58.
- Ксіонг Ченгіанг. Синтез китайської та європейської музичної традиції в композиторській інтерпретації Хуан Цзи віршів стародавніх китайських поетів. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: РДГУ, 2023. Випуск 46. С. 36-42.
- Ксіонг Ченгіанг. Музична мова Цін Чжу в китайській художній пісні «Велика ріка тече на схід» на поезію Су Ши. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: РДГУ, 2024. Випуск 48. С. 107-113.
- Письменна О., Ксіонг Ченгіанг. Синтез романтичних західноєвропейських тенденцій та національних китайських засобів виражальності у художній пісні Сяо Юмея на вірші І Вейчжая «Квітка тополі». Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне: РДГУ, 2024. Випуск 49. С.162-169

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали; матеріал дослідження охоплює 11 зразків жанру, які репрезентують різну міру прояву двосторонніх зв'язків та, відповідно, домінування тих чи інших стильових тенденцій. це наступні композитори та їх твори: сяо юмей «квітка тополі» та «запитаю» (вірші і вейчжая); цін чжу «велика ріка тече на схід» (вірші су ши) та «я живу у верхів'ї річки янцзи» (вірші лі чжі); чжао юань жень «як я можу не сумувати за ними» (вірші лю баннона); хуан цзи «три бажання троянд» (лонг ці), «як квітка – не квітка» (вірш бо цзюя), «сходження на вежу» (ван чжо), «сумую за рідним містом» (вірш вей хань чжана); лю сюеань «поема про червоні боби» (вірші цао сюеціня), «балада про велику стіну» (поезія пан цзіньнонга).

Соціально-економічна спрямованість: науково-практичне значення дослідження полягає у можливості використання її матеріалів в навчальних курсах «історія китайської камерно-вокальної музики», «спеціальний клас: академічний спів», «історія вокального мистецтва народів світу», «аналіз музичних творів» для студентів вокального та музикознавчого факультетів середніх спеціальних та вищих навчальних закладів (музичних академій, інститутів мистецтв, музично-педагогічних факультетів університетів). проаналізовані твори із 32 перекладеними текстами можуть бути виданими з метою їх популяризації, поширення та впровадження в репертуар українських та китайських виконавців.

Охоронні документи на ОПВ:

Компіляції даних (бази даних)

Теоретичну основу дослідження склали наукові дослідження, праці та періодичні видання за такими спрямуваннями: - праці, у яких висвітлені політичні та соціальні події Китаю на початку ХХ століття, які мали визначальний вплив на розвиток мистецтва у країні, зокрема музики. Це - Чжоу Цецзон, Фербенк і Лю Гуанцзін, Лі Реньюань, Фан Хао, Ло Чжітянь та ін. - роботи, присвячені становленню та розвитку культури Китаю, розкриттю особливостей китайської музичної ментальності, синтезу європейських та китайських національних традицій, процесу становлення та розвитку жанру художньої пісні. Це - Юй Юхе та Юй Ляньчен, Гун Шудуо, Чжун Шуха, Ге Чжаогуан, Ян Інью, Ван Юхе, Юй Руньян, Лю Цзінчжі, Лі Цзін, Ма Вей. У Хунюань, Дай Пенхая, Ден Кай Юань, А. Гудаму, Юе Тянь, Хе Сін, Ван Юйхе, Ся Сяюань, Сюе Цянхуа, Ярослав Шекера. - творчим портретам та віхам життя провідних китайських композиторів, творцям жанру художньої пісні. Це - Чун Ляо, Ші Лі, Чень Менмен, Гоу Ін, Дай Пенхай, У Хуісюйя та інші.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Письменна Оксана Богданівна
2. Oksana B. Pysmenna

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0899-8613

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул. Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисенко Марія Юріївна
2. Mariya Borysenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5690-3917

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кашаюк Вікторія Миколаївна
2. Viktoria M. Kashiuk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4396-8946

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=14hm8m8AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Граб Уляна Богданівна
2. Uliana B. Hrab

Кваліфікація: д. мист., доц., 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1352-1951**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка**Код за ЄДРПОУ:** 02214225**Місцезнаходження:** Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Черевко Катерина Петрівна
2. Kateryna P. Cherevko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5877-4429**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка**Код за ЄДРПОУ:** 02214225**Місцезнаходження:** Вул.Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мазепа Тереса Лешеківна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мазепа Тереса Лешеківна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ластовецька-Соланська Зоряна Миколаївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна